

M O T I E 2015-05-17

(vreemd aan de orde van de dag)

Onderwerp: statiegeldregeling petflessen en blik

De raad van de gemeente Noordoostpolder, in vergadering bijeen op 01-06-2015,

overwegende dat

1. er nog steeds geen raamovereenkomst 2013-2022 verpakkingen is;
2. dit inhoudt dat de toekomst van de statiegeldregeling voor petflessen nog niet bekend is;
3. de staatssecretaris deze maand een beslissing gaat nemen over deze statiegeldregeling;

van mening dat

1. in gemeenten veel (zwerf-)afval bestaat uit kleine petflessen en blik;
2. veel gemeenten en private partijen hun eigen oplossing voor dit type vervuiling bedenken,
3. het principe van "de vervuiler betaalt" een belangrijk uitgangspunt is;
4. de verpakkingindustrie haar verantwoordelijkheid tracht te ontlopen, terwijl zij verantwoordelijk is voor de inzameling van het genoemde afval en de financiering daarvan;
5. een statiegeldregeling een groot deel van dit probleem zal oplossen;
6. de huidige statiegeldregeling uitbreiding behoeft in plaats van afschaffing;
7. een dergelijke regeling een sociaal en een pedagogisch effect heeft, omdat veel burgers nu de waarde van de materialen niet inzien, een uitgebreide statiegeldregeling zal veel zwerfvuil voorkomen;
8. een breed gedragen standpunt van gemeenten meer impact heeft dan allerlei lokale initiatieven,

spreekt uit

1. dat de huidige statiegeldregeling voorlopig in stand moet blijven, tot er duidelijke afspraken zijn met het bedrijfsleven;
2. er gewerkt moet worden aan uitbreiding van de statiegeldregeling,

verzoekt het college

dit standpunt ter kennis te brengen van:

1. de VNG, opdat zij als vertegenwoordiger van de gemeenten een duidelijk signaal naar de minister kan afgeven;
2. alle gemeenteraden, met het verzoek deze motie te ondersteunen om het draagvlak te vergroten;
3. de minister/staatssecretaris, opdat duidelijk is wat de mening is van betrokken gemeenten;
4. de vaste Kamercommissie waar deze regeling onder valt, ter informatie

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

De fractie(s) van:		Naam:	Handtekening:
Politieke Unie		Theun Tuinenga	
Voor:	16	mw Uitdewilligen CDA; PU; VVD; SP; ONS; PvdA-GL; D66; PvdP.	
Tegen:	11	CDA mvw mw Uitdewilligen; CU-S&P.	
Besluit gemeenteraad:		Aangenomen / verworpen	

Bedrijven en overheden vergeten de waarde van statiegeld voor de circulaire economie

Door: [Bas Mentink](#)

4 mei 2015

In juni hakt staatssecretaris Mansveld de knoop door als het gaat om statiegeld. Alle seinen staan op afschaffen (Volkskrant, 22 april). Geen statiegeld meer op PET-flessen. In plaats daarvan wordt ons plastic opgehaald in aparte zakken van Plastic Hero. Een goede deal? Tussen alle argumenten wordt de 'sociale waarde' van statiegeld compleet vergeten, terwijl die onmisbaar is op weg naar een circulaire economie, vinden Bas Mentink, Jan-Paul Kimmel en Rolph Hultermans.

Statiegeld of Plastic Heroes, waarmee gaan we onze PET-flessen zo goed mogelijk inzamelen en recycleren? In de discussie voeren twee argumenten de boventoon: efficiëntie en kosteneffectiviteit (voorstanders van afschaffing) en toenemend zwerfafval (tegenstanders). Maar wat volledig ontbreekt, is de waarde van het instrument 'statiegeld' op weg naar een circulaire economie. Dit is een economie waarin producten en materialen grootschalig worden hergebruikt en kringlopen gesloten worden. Afval bestaat eigenlijk niet meer.

Met een toekomstige wereldbevolking van 9 miljard mensen moeten we voorkomen dat producten überhaupt afval worden. Ze moeten veel langer waardevol blijven en in onze economie blijven circuleren. Dat vraagt uiteindelijk om heel andere systemen dan een afvalstelsel. Liever nog dan ons afval in de juiste bak of zak doen, moeten wij als consumenten onze producten repareren, upgraden of hergebruiken. Soms kunnen we dit zelf, maar vaak in samenwerking met bijvoorbeeld de winkel of de producent. Hoe dan ook,

tot zulk gedrag moet de consument wel verleid of verplicht worden en er ontstaan heel andere relaties met die consument.

En dat doet statiegeld zo goed, want statiegeld heeft meer waarde dan een kwartje per fles. Statiegeld beloont goed gedrag en activeert consumenten om te helpen de kringloop te sluiten en materialen her te gebruiken. Statiegeld is bovendien een systeem waar de medewerking van consumenten zo goed werkt. Maar liefst 96% van de grote PET- flessen wordt ingezameld en daar zijn we trots op. De beloning, de activering, maar ook de trots, dat is de sociale waarde van statiegeld.

Het paradoxale is, dat dezelfde overheid die het statiegeldsysteem overweegt te laten verdwijnen, nu juist op zoek is naar dit soort waarde. Maar liefst drie ministeries – inclusief staatssecretaris Mansveld zelf met het VANG-beleid – willen de circulaire economie stimuleren, ontwikkelen beleid en geven subsidies hiervoor. Het bevorderen van de circulaire economie wordt zelfs genoemd als één van de prioriteiten tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap.

Steeds meer bedrijven verkennen bovendien de kansen van de circulaire economie. Geraamd is dat er wereldwijd jaarlijks zo'n 1 biljoen dollar te besparen valt met circulaire business modellen. Producten verkopen verandert in diensten leveren, bezit is passé en er kan goed bespaard worden op kosten voor grondstoffen. Zeker in de toekomst, als grondstoffen duurder worden of überhaupt lastig te krijgen zijn. Voor zo'n circulair business model moet wel goed samengewerkt worden met de consument. Zonder consument geen kringloop.

Dit perspectief ontbreekt jammer genoeg volledig in de discussie over de afschaffing van statiegeld. Ook de Raamovereenkomst Verpakkingen, de aanleiding van de discussie, gaat niet in op de benodigde rol en het gedrag van de consument. Dat terwijl het VANG beleid daar wel naar zoekt. Een gemiste kans dus voor de overheid om haar beleid consistent te maken. Maar ook voor bedrijven om een sterkere band met de klant op te bouwen of de consument te betrekken bij hergebruik en voorzieningszekerheid van producten en grondstoffen. Zo krijgt Nederland, na België en Duitsland, van de zomer ook de eerste supermarkt waar je je eigen verpakkingen mee naartoe neemt.

Beste mevrouw Mansveld, maar ook beste industrie en supermarkten, toon visie op rol van de consument voor ons land en uw bedrijf in een circulaire toekomst. Hoe gaat deze gestimuleerd en georganiseerd worden? Er zijn meerdere, creatievere en geavanceerdere antwoorden mogelijk, maar de sociale waarde van statiegeld is in elk geval goed getoond. Schaf het daarom niet per definitie af, maar bouw het uit of om in ander commitment van de consument. Die is onmisbaar om de kansen van een circulaire economie te verzilveren. Het ingesloten gedrag win je niet zomaar terug!

Bas Mentink, Jan-Paul Kimmel en Rolph Hultermans zijn adviseur Circulaire Economie bij Royal HaskoningDHV

Bronnen (onder andere):

Stand van zaken Zeven eisen in de raamovereenkomst:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en->

publicaties/kamerstukken/2014/06/11/monitoring-prestatiegaranties-raamovereenkomst-verpakkingen-mei-2014.html

Prioriteiten NL EU-voorzitterschap: <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/europa/europese-lobbydossiers/nieuws/prioriteiten-nederlands-eu-voorzitterschap-bekend>

1 biljoen dollar: Ellen MacArthur Foundation (2012) *Towards a circular economy*.

